

[Per Møller.]

Men bortset fra dette punkt kommer spørgsmålet: er tiden moden til et forberedende møde? Som allerede påpeget er det tvivlsomt, om folketinget har det fuldt tilstrækkelige grundlag for at bedømme, hvornår tiden er inde til at tage det ene eller det andet nøje angivne skridt på vejen mod en virkeliggørelse af den tanke om en europæisk sikkerhedskonference, som regeringen på en særdeles overbevisende måde har vist sympati og aktiv interesse for. Men rent umiddelbart må det siges, at intet tyder på, at en afspændingsmulighed lige netop nu er ved at modnes, og at der derfor er udsigt til, at noget kan sættes i skred ved afholdelse af et forberedende møde. Intet tyder på, at det er svigtende mødekontakt mellem de berørte lande, der er skyld i, at situationen er låst fast. Der mangler visse grundlæggende forudsætninger for at tage et initiativ til et møde nu, og selv om det møde, socialdemokraterne foreslår, skal være både uformelt og forberedende, vil en fiasko, måske endda en pinlig fiasko, nemt kunne skade den sag, man ønsker at fremme.

I et andet punkt i det socialdemokratiske forslag opfordres regeringen til at tage skridt for at få afskaffet ordningen med kontrolrådspas for borgere i Østtyskland. Det forekommer ikke ganske realistisk, når det siges, at man på denne måde kan fremme afspændingen i Europa. Man kan genere Ulbricht-styret, fordi en afskaffelse af kontrolrådspasene vil demonstrere, hvem det er, der er den egentlige hindring for østtyske borgeres rejser til den vestlige verden. Kontrolrådspasene er urimelige og unyttige, og den nuværende regering har da også været mindst lige så aktiv som den forrige for at få denne ordning helt afskaffet.

Afsnittet om styrkelse af FN er identisk i regeringspartiernes og socialdemokraternes ændringsforslag. Regeringens dybe uvilje mod Portugals kolonipolitik behøver ingen at være i tvivl om. Det er derimod ikke særlig naturligt eller hensigtsmæssigt at tage spørgsmålet op i NATO-rådet, hvilket hr. J. O. Krag fuldt ud erkendte, da han havde ansvaret; dengang undlod han at tage problemerne op. Denne sag hører naturligt hjemme i FN, og den nuværende regering har da også i FN udtrykt fordømmende

synspunkter, der ikke har manglet noget i klarhed eller skarphed.

Grækenland er et andet smerteligt problem, som tvinger Danmark til at benytte alle rimelige og brugbare veje til afstandtagen og fordømmelse. Regeringen forsøger ingen lejlighed i så henseende, og regeringspartiernes formulering i ændringsforslaget til folketingsbeslutningen er så rummelig, at det åbner flere aktionsmuligheder, end tilfældet er med det socialdemokratiske forslag.

Socialdemokraterne foreslår endelig, at Danmark skal rejse Nigeria-Biafra-spørgsmålet i FNs sikkerhedsråd. Dette forslag fra socialdemokraterne kan ikke undgå at efterlade det indtryk, at socialdemokraterne søger at give det udseende af, at den ubeskrivelige tragedie i Biafra ligger dem stærkere på sinde, end tilfældet er med regeringen. Socialdemokraterne ved imidlertid aldeles udmærket, at det, at Danmark tager skridt til at indbringe sagen for sikkerhedsrådet, ikke vil mildne lidelserne for ét eneste menneske i Biafra eller bringe sagen nærmere en løsning. Men et sådant skridt vil skade Danmark. Så sent som den 17. april i år fastsløg generalsekretær U Thant, at der ikke var noget medlem af FN, der ville indbringe sagen for sikkerhedsrådet, og hvis det mod forventning alligevel skulle ske, var U Thant overbevist om, at optagelse på dagsordenen ikke kunne vedtages.

Jeg er enig med hr. J. O. Krag i, at det ville være ønskeligt, om FN kunne tage denne sag op. Jeg vil gå så vidt som at sige, at det er nedslående, det er skræmmende og beskæmmende, at FN står passivt og magtesløst over for den tragedie, der er i gang i Nigeria-Biafra-konflikten. På den anden side er det en af den slags kendsgerninger, som man kan være nok så fortvivlet over, men som man må tage som en kendsgerning. Der er ikke nogen praktiske muligheder for at følge den vej, socialdemokraterne anviser. Et dansk initiativ af den foreslåede art ville med sikkerhed møde modstand, og det vil i givet fald skade Danmarks anseelse uden at gøre nogen nytte. Vi er ikke kendt som et land, der fører tom demonstrationspolitik i FN. Jeg er aldeles overbevist om, at socialdemokraterne heller ikke ville gøre det, hvis de havde ansvaret.